

Απασχόληση και περιβάλλον

Τι επιπτώσεις έχει η προστασία του περιβάλλοντος στην απασχόληση και το εργατικό δυναμικό των επιχειρήσεων; Πως ο εργαζόμενος εμπλέκεται στην προσπάθεια αποτροπής της ρύπανσης ή της μείωσή της;

Τι κατάρτιση χρειάζεται γι' αυτό;

Γύρω από αυτά τα θέματα υπάρχει πολύ μικρή εμπειρία. Η πληροφόρηση ωστόσο για τις ανάγκες σε θέσεις εργασίας που αφορούν στο περιβάλλον είναι το πρώτο και το πλέον σημαντικό βήμα

προς την ανάπτυξη συστηματικών και αποτελεσματικών στρατηγικών στην κατεύθυν-

ση της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης και κατάρτισης σε όλα τα επίπεδα εξειδίκευσης.

Σε αρκετές χώρες έχουν γίνει σημαντικά βήματα στην κατεύθυνση της διαρκούς εκπαίδευσης σε ζητή-

ματα προστασίας του περιβάλλοντος.

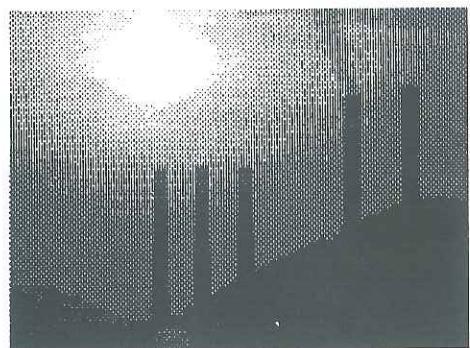
Ενα παράδειγμα αποτελεί η Ιταλία όπου έχουν αναπτυχθεί σεμινάρια για τεχνικούς περιβάλλοντος, επιθεωρητές περιβάλλοντος και τεχνικούς παρακολούθησης των περιβαλλοντικών μέτρων. Υπάρχουν ακόμα 2 πιλοτικά προγράμματα του CEDEFOP (Ευρωπαϊκό Κέντρο για την Ανάπτυξη της Επαγγελματικής Κατάρτισης), το οποίο θα εδρεύει προσεχώς στην Θεσσαλονίκη, που αφορούν στο πε-

ριβαλλοντικό προφίλ στις μεταλλοβιομηχανίες, την χημική βιομηχανία και τον δημόσιο τομέα σε 4 χώρες. Ως χώρα έχουμε τις προϋποθέσεις δηλαδή τους φορείς και το επιστημονικό δυναμικό, για να διεκδικήσουμε τέτοια προγράμματα που θα συμβάλουν στην προστασία του περιβάλλοντος, στην μερική αντιμετώπιση της ανεργίας, στην ποιοτική αναβάθμιση των δεξιοτήτων του εργατικού δυναμικού σε τομείς με προοπτικές.

Φαινόμενο Θερμοκηπίου

Μέτρα πριν να είναι αργά

Στις 21 Μαρτίου τρέχοντος έτους τέθηκε σε ισχύ η Σύμβαση -Πλαίσιο για το κλίμα

που υπεγράφη στη Διάσκεψη του Ρίο τον Ιούνιο του 1992.

Σε επίπεδο Ε.Ε. πέραν της κύρωσης της εν λόγω σύμβασης

εξεδόθη απόφαση του Συμβουλίου (24-06-93) για την δημιουργία ενός μηχανισμού πα-

ρακολούθησης των εκπομπών του CO₂ και άλλων αερίων που συμβάλλουν στο φαινόμε-

νο του θερμοκηπίου στην Ε.Ε.

Η Ελλάδα πρέπει μέχρι τις 21 Σεπτεμβρίου να παρουσιάσει

(συν. σελ. 3)

Η ΕΓΣΣΕ για το περιβάλλον

Στην Εθνική Γενική Συλλογική Σύμβαση Εργασίας 1994 και 1995 στο Άρθρο 11, αναφέρεται η δημιουργία επιτροπών μελέτης για διάφορα κρίσιμα θέματα και ανάμεσα σ' αυτά για το περιβάλλον. Συγκεκριμένα προβλέπεται η σύσταση επιτροπής που θα "μελετήσει τις δυνατότητες εκπόνησης πορίσματος για τη σχέση ευρύτερου περιβάλλοντος και οικονομικής δραστηριότητας με απότερο στόχο την διατύπωση συγκεκριμένων προτάσεων για την αντιμετώπιση του ζωτικού αυτού ζητήματος στα αστικά κέντρα". Η πρόβλεψη αυτή έλειπε από τις μέχρι σήμερα συμβάσεις, παρά το γεγονός ότι η προστασία του περιβάλλοντος και η διατήρηση των φυσικών πόρων αποτελούν προϋποθέσεις για την ανάπτυξη. Αποτελεί αδήρητη ανάγκη η εν λόγω πρόβλεψη να λειτουργήσει στην πράξη, προκειμένου να συμβάλει πραγματικά στην αντιμετώπιση ενός εκ των πλέον ζωτικών θεμάτων του παρόντος και του μέλλοντος.

Οι συνθήκες εργασίας των οδηγών των δημοσίων αστικών συγκοινωνιών

Η Ομοσπονδιακή Υπηρεσία Εργασιακής Προστασίας της Γερμανίας διοργάνωσε διεθνή συζήτηση στο Dortmund σχετικά με τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι οδηγοί στα μέσα μαζικής μεταφοράς. Από τις εργασίες που παρουσιάσθηκαν προέκυψε ότι η επιβάρυνση αυτής της κατηγορίας εργαζομένων είναι ιδιαίτερα υψηλή.

Με δεδομένες τις κυκλοφοριακές συνθήκες των ευρωπαϊκών αστικών κέντρων, κρίνεται ότι δεν είναι πλέον δυνατή η άσκηση διαβίου της δραστηριότητας του οδηγού με πλήρεις βάρδιες. Υποστηρίχθηκε ότι η απόδοση μιας συγκοινωνιακής επιχείρησης είναι ανάλογη με την εργασία των οδηγών των μέσων της (λεωφορεία, τρόλλεϋ, τραμ) και ότι οι όποιες λύσεις για τις αστικές συγκοινωνίες θα έχουν πιθανότητα επιτυχίας, μόνον εφ' δον υπάρχουν υγιείς και α-

ποδοτικά εργαζόμενοι οδηγοί.

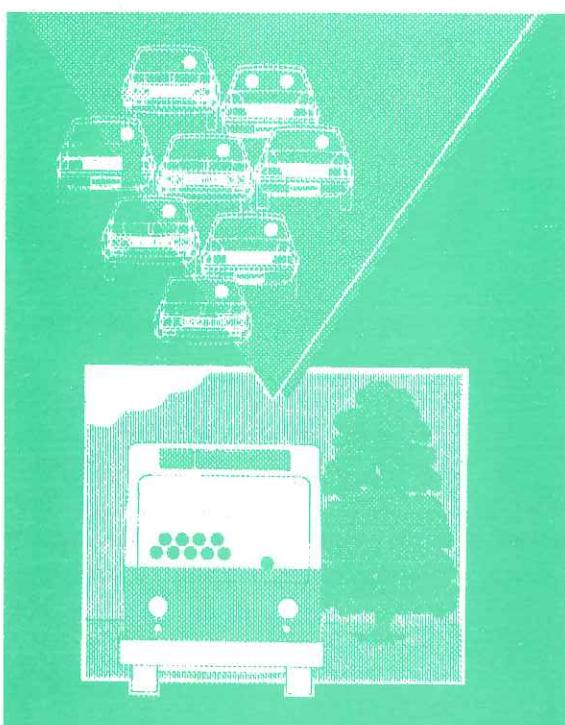
Η καινοτομία στις συ-

καν οι εμπειρίες της Επιχειρησης Συγκοινωνιών της Νυρεμβέργης, όπου πριν 10

συνθήκες εργασίας των πιο ηλικιωμένων οδηγών λεωφορείων. Ετσι τέθηκε σε δοκιμή μεταξύ άλλων και ένα ειδικό πρότυπο με αλλαγή εκ περιπροπής σε ειδικές βάρδιες και μία μείωση του ωραρίου εργασίας. Οι τελευταίες εξετάσεις ελέγχου της Υπηρεσίας Εργασιακής Ιατρικής απέδειξαν ότι οι ημέρες ανικανότητας προς εργασία των οδηγών αυτής της ομάδας είναι σχεδόν κατά το ήμισυ λιγότερες από εκείνες των ηλικιωμένων οδηγών που εργάζονται με κανονικό ωράριο. Ετσι, ένα τέτοιο πρότυπο αποκτά σημασία επίσης και από οικονομική άποψη.

Ανάμεσα στα συμπεράσματα της διεθνούς συζήτησης ήταν ότι το μέλλον απαιτεί την βελτίωση και την παγίωση του διαλόγου μεταξύ επιστημονικών φορέων, επιχειρήσεων και σωματείων.

Πηγή : JANUS, T15, I-1994

γκοινωνίες περνάει μέσα και από την κατάσταση των οδηγών.

Στην συζήτηση εκτέθη-

χρόνια άρχισε ένα πρόγραμμα "εξανθρωπισμού της εργασιακής ζωής" προκειμένου να βελτιωθούν οι

Μικροοργανισμοί στο Εργασιακό Περιβάλλον

Η ανάπτυξη μικροοργανισμών είναι ιδιαίτερα μεγάλη όταν υπάρχουν τα ακόλουθα δεδομένα:

- υγρασία π.χ. 70% και πάνω, υγρός αέρας,
- κανονική θερμοκρασία 6-35°C,
- τροφή, π.χ. ζάχαρη, πρωτεΐνες, σελουλόζη, μεταλλικά στοιχεία.

Μικροοργανισμοί αναπτύσσονται στους μηχανισμούς ύγρανσης της ατμόσφαιρας.

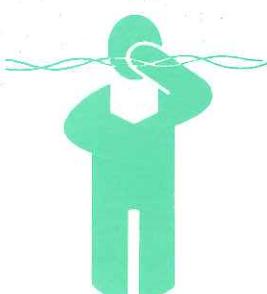
Σε χώρους όπως κατοικίες, σχολεία, παιδικούς

σταθμούς.

Στα εργοστάσια παραγωγής μπύρας, σε μεγάλες εγκαταστάσεις πλυσμάτος, πιάτων και άλλων σκευών, στις διαδικασίες παραγωγής ενζύμων, σε εργοστάσια παραγωγής φυτικών λιπών, σε εγκαταστάσεις εκτροφής πουλερικών και αυγοπαραγωγής, όπου εξετάσεις σε εργαζόμενους έχουν αποδείξει ότι υποφέρουν από αλλεργικές επιδράσεις των αναπνευστικών οργάνων.

Άλλοι χώροι είναι αυτοί

όπου γίνεται επεξεργασία ζωτροφών, σε μύλους και αρτοποιεία.

Στα ερευνητικά εργαστήρια, στις αποθήκες εμπορευμάτων που απαιτούν υψηλή υγρασία. Το-

μέας που μπορεί να ευνοήσει την ανάπτυξη μικροοργανισμών είναι η γεωργία, τα εργοστάσια παραγωγής τροφίμων τα βιρσδοδεψεία, η επεξεργασία μετάλλων, οι σταθμοί βιολογικού καθαρισμού λυμάτων, η περιθαλψη, τα σφαγεία, τα ξυλουργεία, η αποκομιδή απορριμάτων, οι βιομηχανίες ενδυμάτων, τα τυπογραφεία.

Σε επόμενο τεύχος θα επανέλθουμε με περισσότερες λεπτομέρειες για κάθε χώρο.

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Από το 1997 λιγοστεύουν τα ντεσιμπέλ

Με απόφαση που πήραν οι υπουργοί Περιβάλλοντος των Δώδεκα, ο επιτρεπόμενος θόρυβος από τα κομπρεσέρ, τα τρυπάνια, τις μπουλντόζες και άλλα συναφή μηχανήματα θα πρέπει σταδιακά να μειωθεί. Οι υπουργοί συμφώνησαν να διατηρηθούν ως το 1996 στα ίδια επίπεδα τα ανώτατα επιτρεπόμενα όρια του θορύβου, αλλά από το 1997 θα αρχίσει η μείωσή τους σε δύο φάσεις. Κατά την πρώτη φάση, που θα διαρκέσει από το 1997 ως το 2001, το ανώτατο όριο θορύβου θα μειωθεί στα 118 ντεσιμπέλ, θα είναι δηλαδή κατά 4 ντεσιμπέλ χαμηλότερο από το σημερινό όριο. Από τις 30 Δεκεμβρίου του 2001 το ανώτατο όριο θορύβου θα μειωθεί κατά 3 ακόμα ντεσιμπέλ. Αξίζει να σημειώσουμε ότι, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της Παγκόσμιας Οργάνωσης Υγείας, το ανεκτό όριο θορύβου για το ανθρώπινο αφτί είναι τα 55 ντεσιμπέλ.

Τροποποίησεις της Οδηγίας ΣΕΒΕΖΟ

Η Επιτροπή ενέκρινε μία σειρά τροποποιήσεων της Οδηγίας Seveso (1982) σχετικά με τους κινδύνους από βιομηχανικά ατυχήματα μεγάλης έκτασης (BAME). Οι τροποποιήσεις αυτές αποβλέπουν στην ενίσχυση της προστασίας έναντι πιθανότητας τέτοιων ατυχημάτων στην Ευρωπαϊκή Ένωση (Ε.Ε.). Σήμερα στις διατάξεις της Οδηγίας υπόκεινται περίπου 2000 βιομηχανικές εγκαταστάσεις. Τα τελευταία δέκα χρόνια έχουν καταγραφεί 130 BAME από τα οποία το 90% οφείλετο σε κακή διαχείριση, λάθος οργάνωση, ανεπαρκή κατάρτιση των υπαλλήλων ή ανθρώπινο σφάλμα. Για την αντιμετώπιση των ελλείψεων και την βελτίωση της λειτουργίας της Οδηγίας η Επιτροπή προτείνει αρκετές βελτιώσεις μεταξύ των οποίων:

- μεγαλύτερη προσοχή στα συστήματα διαχείρισης και στους ανθρώπινους παράγοντες στις εν λόγω επιχειρήσεις,
- εισαγωγή του σχεδιασμού σε θέματα χρήσεων γης
- έγκριση κοινοτικών κριτήριών για τις σημαντικότερες πλευρές του συστήματος ελέγχου,
- απλοποίηση του συστήματος καταργώντας τον διαχωρισμό μεταξύ της κατασκευής και της αποθήκευσης για την πρόληψη των κινδύνων,
- ενημέρωση του κοινού: η πρόταση αυτή προβλέπει την υποχρέωση να διατίθενται οι εκθέσεις σχετικά με την ασφάλεια των βιομηχανικών εγκαταστάσεων στο κοινό.

Συσκευασίες και απόβλητα συσκευασιών

Οι υπουργοί περιβάλλοντος των 12 κατέληξαν με ειδική πλειοψηφία (μειοψήφισαν η Γερμανία, η Ολλανδία και η Δανία) σε μία πολιτική συμφωνία σχετικά με την οδηγία για την εναρμόνιση των εθνικών μέτρων διαχείρισης των συσκευασιών και των αποβλήτων συσκευασιών. Η οδηγία προβλέπει τη θέσπιση από τα κράτη μέλη μέτρων τα οποία θα αποσκοπούν κατά πρώτη προτεραιότητα στην πρόληψη των αποβλήτων των συσκευασιών και επιδιώκουν και άλλες θεμελιώδεις αρχές, όπως είναι η επαναχρησιμοποίηση των συσκευασιών, η ανακύκλωση και η αξιοποίηση των αποβλήτων των συσκευασιών και στη συνέχεια η μείωση και η οριστική εξάλειψη των αποβλήτων αυτών.

Ως προς την επαναχρησιμοποίηση, τα κράτη μέλη θα μπορούσαν να ευνοήσουν την επαναχρησιμοποίηση συσκευασιών που είναι δυνατόν να επαναχρησιμοποιηθούν κατά τρόπο οικολογικά λογικό σύμφωνα με την Συνθήκη. Στην πρώτη πενταετία από την έναρξη ισχύος της οδηγίας τα κράτη μέλη πρέπει να λάβουν τα απαραίτητα μέτρα για να επιπλύουν:

α) αξιοποίηση 50% του λάχιστον και το πολύ 65% του βάρους των αποβλήτων συσκευασιών,

β) ανακύκλωση 25% του λάχιστον και το πολύ 45% του βάρους του συνόλου των υλικών συσκευασίας που υπάρχουν στα απόβλητα με ένα ελάχιστο ποσοστό 15% για κάθε υλικό.

Σε 10 χρόνια το Συμβούλιο θα πρέπει να αποφασίσει μία ουσιαστική αύξηση των ποσοστών αυτών κατόπιν προτάσεως της Επιπρόπτης.

Προβλέπονται παρεκκλίσεις υπό ορισμένους όρους υπέρ της Ελλάδας,

της Ιρλανδίας και της Πορτογαλίας λόγω της ειδικής γεωγραφικής τους θέσης και λόγω του χαμηλού επιπέδου κατανάλωσης στον τομέα αυτό. Το κείμενο της εν λόγω οδηγίας προβλέπεται να έρθει για έγκριση στο Συμβούλιο Υπουργών προς το τέλος της ελληνικής ή την αρχή της γερμανικής προεδρίας.

Φαινόμενο Θερμοκηπίου

(συν. από σελ. 1)

στον ΟΗΕ και ακολούθως τον Οκτώβριο στην Επιτροπή, το Εθνικό Πρόγραμμα για την μείωση των εκπομπών CO₂.

Για τον σκοπό αυτό στο ΥΠΕΘΟ σχηματίσθηκε επιπρόπτη από εκπροσώπους των συναρμοδίων υπουργείων, φορέων και οργανισμών. Στην εν λόγω επιπροπή συμμετέχει με εκπρόσωπό της η ΓΣΕΕ.

Εκδόσεις Ιδρύματος Δουβλίνου

ΑΝΑΦΟΡΕΣ

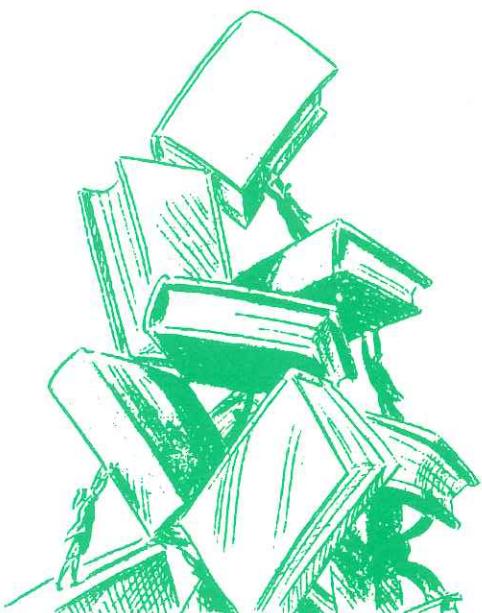
1. Η ανάπτυξη μιας περιβαλλοντικά συμβατικής βιομηχανίας. Ευρωπαϊκές προοπτικές.
2. Συμμετοχή στην τεχνολογική αλλαγή. Συμπεριφορές και εμπειρίες στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

ΚΕΙΜΕΝΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

1. Εργασιακές σχέσεις και περιβάλλον

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ ΚΑΙ ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΑ ΦΥΛΛΑΔΙΑ

1. Η συμμετοχή σε μία πολυεθνική Ευρώπη.
2. Εξελίξεις στην διαχείριση των ανθρώπινων πόρων.
3. Νέα από το Ιδρυμα
4. Υγεία

Για πληροφορίες:

European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions,
Loughlinstown House, Shankill, Co.Dublin,
Ireland. Tel. 003531-2826888, fax. 2826456.

Ενημέρωση από το Ιδρυμα του Δουβλίνου

Πρόσφατα με πρωτοβουλία του Ινστιτούτου της ΓΣΕΕ (IN.E) έγινε παρουσίαση του Προγράμματος Δράσης του Ιδρύματος του Δουβλίνου και ειδική ενημέρωση σε ζητήματα αστικού περιβάλλοντος από την ερευνήτρια και Βούλα Μέγα. Εγινε αναφορά στις μελέτες που αφορούν στο αστικό περιβάλλον πολλών πόλεων της Ευρώπης και παρουσιάσθηκαν ενδιαφέροντα στοιχεία καινοτομιών σ' αυτόν τον τομέα με στόχο την βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης. Την παρουσίαση ακολούθησε συζήτηση. Παραβρέθηκαν εκπρόσωποι της ΓΣΕΕ, του ΣΕΒ, Ομοσπονδιών εργαζομένων, επιστημονικού συνεργάτες του ΕΚΑ, του ΤΕΕ και αρκετοί προσκεκλημένοι.

Νέα έκδοση του Διεθνούς Γραφείου Εργασίας:

WORLD LABOUR REPORT 1994 (7η έκδοση)

Περιλαμβάνει θέματα απασχόλησης, υγιεινής και ασφάλειας της εργασίας, παρουσίας χημικών ουσιών στο εργασιακό περιβάλλον. Σύμφωνα με σχόλιο της γαλλικής "Le Monde" η έκδοση αποτελεί "την πλέον σημαντική επισκόπηση που έχει γίνει μέχρι τώρα και αφορά σε θέματα του κόσμου της εργασίας".

Για πληροφορίες:

ILO Publications,
International Labour Office,
CH-1211 Geneva 22,
Switzerland.

Την "ΔΡΑΣΗ" επιμελούνται οι υπεύθυνοι των Τμημάτων Περιβάλλοντος και Υγιεινής & Ασφάλειας Εργασίας. Υπεύθυνος για την Διοίκηση του ΕΚΑ : Χρήστος Πολυζωγόπουλος.

Διάθεση : ΕΚΑ, Γ' Σεπτεμβρίου 48Β', 104 33 ΑΘΗΝΑ. ☎ 8836917, 8841818. FAX : 8839271.

Επιτρέπεται η χωρίς άδεια αναδημοσίευση ή αναπαραγωγή μέρους του φυλλαδίου, με μόνη υποχρέωση την αναφορά της πηγής.